

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

KOMUNIKAT PRASOWY nr 8/21

Luksemburg, 26 stycznia 2021 r.

Wyrok w sprawach połączonych C-422/19 i C-423/19
Johannes Dietrich i Norbert Häring / Hessischer Rundfunk

Państwo członkowskie należące do strefy euro może zobowiązać organy swojej administracji do przyjmowania płatności w gotówce, ale może również ograniczyć możliwość dokonywania płatności w gotówce ze względu na interes publiczny

Takie ograniczenie może być uzasadnione w szczególności wtedy, gdy – ze względu na znaczną liczbę płatników – płatność w gotówce może spowodować powstanie po stronie owych organów administracji nieracjonalnych kosztów

Dwaj obywatele niemieccy, zobowiązani do uiszczenia składki abonamentowej w kraju związkowym Hesja (Niemcy), zaproponowali Hessischer Rundfunk (radiowo-telewizyjnemu nadawcy publicznemu kraju związkowego Hesja) uiszczenie tej składki w gotówce. Powołując się na regulamin w sprawie procedury uiszczania składki abonamentowej, który wyklucza jakąkolwiek możliwość uiszczania tej składki w gotówce¹, Hessischer Rundfunk odrzucił ich propozycję i skierował do nich wezwania do zapłaty.

Obydwaj obywatele niemieccy wnieśli skargi o stwierdzenie nieważności owych wezwań do zapłaty, a spór jest obecnie rozpatrywany przez Bundesverwaltungsgericht (federalny sąd administracyjny, Niemcy). Sąd ten zauważył, że wyłączenie możliwości uiszczenia składki abonamentowej przy użyciu banknotów denominowanych w euro, przewidziane w regulaminie w sprawie procedury uiszczania składki abonamentowej Hessischer Rundfunk, narusza przepis prawa federalnego wyższego rzędu, który nadaje banknotom denominowanym w euro nieograniczony status prawnego środka płatniczego².

Zastanawiając się jednak nad zgodnością tego przepisu prawa federalnego z wyłączną kompetencją Unii w dziedzinie polityki pieniężnej w odniesieniu do państw członkowskich, których walutą jest euro, Bundesverwaltungsgericht zwrócił się do Trybunału z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym. Sąd ten zwrócił się również z pytaniem, czy status prawnego środka płatniczego, jaki posiadają banknoty denominowane w euro, zakazuje podmiotom publicznym państw członkowskich wykluczania możliwości wykonania w gotówce nałożonego przez władze publiczne zobowiązania pieniężnego, jak ma to miejsce w odniesieniu do zapłaty składki abonamentowej w kraju związkowym Hesja.

Trybunał, w składzie wielkiej izby, orzekł, że państwo członkowskie, którego walutą jest euro, może w ramach organizacji swojej administracji publicznej przyjąć środek zobowiązujący tę ostatnią do przyjmowania zapłaty w gotówce lub wprowadzić, ze względu na interes publiczny i pod określonymi warunkami, odstępstwa od tego obowiązku.

Ocena Trybunału

¹ Art. 10 ust. 2 Satzung des Hessischen Rundfunks über das Verfahren zur Leistung der Rundfunkbeiträge (regulaminu radiowo-telewizyjnego nadawcy publicznego kraju związkowego Hesja w sprawie procedury uiszczania składek na rzecz abonamentu radiowo-telewizyjnego) z dnia 5 grudnia 2012 r.

² Art. 14 ust. 1 zdanie drugie Gesetz über die Deutsche Bundesbank (ustawy o niemieckim banku federalnym) w brzmieniu opublikowanym w dniu 22 października 1992 r., (BGBl. 1992 I, s. 1782) zmienionej ustawą z dnia 4 lipca 2013 r. (BGBl. 2013 I, s. 1981).

W pierwszej kolejności Trybunał dokonał wykładni pojęcia „polityki pieniężnej”, w dziedzinie której Unia posiada wyłączną kompetencję w odniesieniu do państw członkowskich, których walutą jest euro³.

Przed wszystkim Trybunał wyjaśnił, że pojęcie to nie ogranicza się do praktycznego urzeczywistniania owej polityki, lecz implikuje ono również jej wymiar normatywny, którego celem jest zagwarantowanie statusu euro jako jednej waluty. Następnie podkreślił, że przyznanie jedynie banknotom denominowanym w euro wyemitowanym przez Europejski Bank Centralny (EBC) i krajowe banki centralne statusu „prawnego środka płatniczego”⁴ nadaje tym banknotom w strefie euro charakter urzędowy, wykluczając możliwość posiadania tego statusu przez inne banknoty. W tym względzie Trybunał dodał, że pojęcie „prawnego środka płatniczego” w odniesieniu do środka płatniczego denominowanego w jednostce monetarnej oznacza, że przyjęcia tego środka płatniczego nie można co do zasady odmówić w ramach zaspokojenia długu wyrażonego w tej samej jednostce monetarnej. Wreszcie zaznaczył, że okoliczność, iż prawodawca Unii może ustanowić środki niezbędne do używania euro jako jednej waluty⁵, odzwierciedla wymóg ustanowienia jednolitych zasad dla wszystkich państw członkowskich, których walutą jest euro, i przyczynia się do realizacji głównego celu polityki pieniężnej Unii, jakim jest utrzymanie stabilności cen.

Trybunał orzekł zatem, że wyłącznie Unia posiada kompetencję do doprecyzowania statusu prawnego środka płatniczego przyznanego banknotom denominowanym w euro. W tym względzie przypomniał on, że jeżeli kompetencja została przyznana Unii na zasadzie wyłączności, państwa członkowskie nie mogą przyjmować ani utrzymywać przepisu objętego zakresem tej kompetencji, nawet wtedy gdy Unia nie wykonała swojej wyłącznej kompetencji.

Trybunał stwierdził przy tym, że dla ustanowienia lub utrzymania skuteczności statusu prawnego środka płatniczego banknotów nominowanych w euro nie jest konieczne nałożenie bezwzględnego obowiązku przyjmowania tych banknotów jako środka płatniczego. Nie jest również konieczne, aby Unia ustanowiła w sposób wyczerpujący i jednolity wyjątki od tego zasadniczego obowiązku, o ile co do zasady możliwe jest dokonanie zapłaty w gotówce.

W konsekwencji Trybunał stwierdził, że państwa członkowskie, których walutą jest euro, mają kompetencję do regulowania zasad wykonywania zobowiązań pieniężnych, o ile co do zasady możliwe jest dokonywanie zapłaty w gotówce denominowanej w tej walucie. Państwo członkowskie może zatem przyjąć środek zobowiązujący administrację publiczną do przyjmowania płatności gotówkowych w takiej walucie.

W drugiej kolejności Trybunał stwierdził, że status banknotów i monet denominowanych w euro jako prawnych środków płatniczych wiąże się, co do zasady, z obowiązkiem ich przyjmowania. Trybunał uściślił jednak, że obowiązek ten może, co do zasady, zostać ograniczony przez państwa członkowskie ze względów interesu publicznego, pod warunkiem że ograniczenia te są proporcjonalne do realizowanego celu uzasadnionego interesem publicznym, co oznacza w szczególności, że do celów zaspokojenia wierzytelności pieniężnych dostępne pozostają inne prawne środki płatnicze.

W tym względzie Trybunał wskazał, że w interesie publicznym leży, aby opiewające na kwotę pieniężną długi wobec organów publicznych można było zaspokajać w sposób, który nie powoduje powstania po stronie owych organów nieracjonalnych kosztów, uniemożliwiających im świadczenie usług po minimalnych kosztach. Tak więc wzgląd interesu publicznego związany z koniecznością zagwarantowania wykonania zobowiązania pieniężnego nałożonego przez organy publiczne może

³ Zgodnie z art. 3 ust. 1 lit. c) TFUE, zważywszy, że zgodnie z art. 2 ust. 1 TFUE jedynie Unia może stanowić prawo i przyjmować akty prawnie wiążące w tej dziedzinie.

⁴ Podstawę posiadania przez banknoty denominowane w euro statusu prawnego środka płatniczego stanowią art. 128 ust. 1 zdanie trzecie TFUE, art. 16 akapit pierwszy zdanie trzecie protokołu (nr 4) w sprawie statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego (Dz.U. 2016, C 202, s. 230), a także art. 10 zdanie drugie rozporządzenia Rady (WE) nr 974/98 z dnia 3 maja 1998 r. w sprawie wprowadzenia euro (Dz.U. 1998, L 139, s. 1).

⁵ Artykuł 133 TFUE.

uzasadniać ograniczenie możliwości dokonywania płatności gotówkowych, w szczególności gdy liczba płatników, od których należy uzyskać zapłatę, jest znaczna.

Niemniej jednak, do Bundesverwaltungsgericht należy ustalenie, czy takie ograniczenie jest proporcjonalne do celu polegającego na skutecznym pobieraniu składki abonamentowej, w szczególności w świetle okoliczności, że alternatywne prawne środki płatnicze mogą nie być łatwo dostępne dla wszystkich osób zobowiązanych do jej zapłaty.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106